Dzień Kobiet – co warto wiedzieć

Międzynarodowy Dzień Kobiet obchodzimy **8 marca**. Jego historia zaczęła się ponad sto lat temu, gdy kobiety domagały się prawa do głosowania, nauki i godnej pracy. W 1909 r. w Stanach Zjednoczonych obchodzono pierwszy Narodowy Dzień Kobiet (28 lutego). W 1910 r. w Kopenhadze ponad sto delegatek z 17 krajów poparło pomysł święta międzynarodowego, a 19 marca 1911 r. obchodzono je po raz pierwszy w Austrii, Danii, Niemczech i Szwajcarii. Od 1975 r. – Międzynarodowego Roku Kobiet – 8 marca świętuje Organizacja Narodów Zjednoczonych, a w 1977 r. Zgromadzenie Ogólne ONZ zachęciło państwa do obchodów dnia praw kobiet i pokoju.

W Polsce kobiety uzyskały prawa wyborcze **28 listopada 1918 r.** – dekretem o ordynacji wyborczej do Sejmu Ustawodawczego. W wyborach 26 stycznia 1919 r. do Sejmu weszło osiem posłanek.

W 2027 r. 8 marca to poniedziałek. Ferie zimowe we wszystkich województwach kończą się 28 lutego, więc zajęcia można przeprowadzić w samo święto albo w piątek 5 marca.

O co chodzi w tym dniu? Nie o kwiatki „od chłopców dla dziewczynek”, tylko o docenienie kobiet i o równe szanse dla wszystkich. Dlatego w materiale cała klasa razem dziękuje kobietom, które pracują w szkole, i poznaje historie Polek, które zmieniały świat.

Wskazówki dla nauczyciela

Przygotowanie

- Wydrukuj karty pracy (po jednej dla każdego dziecka), karty z bohaterkami (jeden komplet), laurki i karteczki z podziękowaniami. Planszę quizu wydrukuj w A3 albo pokaż na tablicy.
- Termin: poniedziałek 8 marca 2027 r. albo piątek 5 marca. Ferie we wszystkich województwach kończą się 28 lutego.
- Zrób listę kobiet pracujących w szkole, które dzieci spotykają (np. pani woźna, kucharka, sekretarka, bibliotekarka, pielęgniarka, nauczycielki). Laurki i podziękowania przygotowuje cała klasa – każde dziecko, bez podziału na chłopców i dziewczynki.
- W klasie I dzieci uzupełniają karty rysunkiem i pojedynczymi wyrazami; nauczyciel czyta polecenia głośno.

Zasady, które chronią dzieci

- **Bez nagród, punktów i rankingów.** Nie wybieramy „najlepszej laurki” ani „najważniejszej Polki”. Doceniamy konkretnym słowem, np. „Twoje podziękowanie mówi, za co dokładnie dziękujesz – pani na pewno się ucieszy”.
- **Prawo do „pas”.** W każdej rundce można nic nie mówić. Nikt nie musi czytać na głos ani pokazywać swojej pracy.
- **Wszyscy razem, bez podziału według płci.** Zadania przydzielamy losowo albo według chęci. Nie organizujemy „chłopcy dla dziewczynek”: laurki, życzenia i podziękowania przygotowuje cała klasa dla kobiet pracujących w szkole. Nie mówimy „to zawód dla chłopców / dla dziewczynek”.
- **Bez pytań o rodzinę.** Nikt nie musi opowiadać o mamie czy babci. Bohaterkami zajęć są znane Polki i kobiety ze szkoły – rodziny są różne.

Cele w języku ucznia

- Dowiesz się, od kiedy obchodzimy Dzień Kobiet i dlaczego.
- Poznasz siedem wielkich Polek.
- Ułożysz oś czasu.
- Napiszesz notatkę biograficzną i przygotujesz plakat do galerii.

Powiązania z podstawą programową i programem wychowawczo-profilaktycznym

- N26, cz. IV – zagadnienia zajęć z wychowawcą: „tworzenie dobrych relacji w różnych społecznościach" (pkt 1), „kształtowanie kompetencji społecznych i rozwijanie uważności na potrzeby różnych osób i grup" (pkt 6)
- Polski IV–VI 1.4, 1.5 (N26, kl. IV) – „wyraża swoje potrzeby, emocje i uczucia w sposób zrozumiały, adekwatny do sytuacji i akceptowany społecznie"; „stosuje zasady grzeczności językowej"
- Kompetencje przekrojowe 5.2.a (N26, kl. IV) – „w sposób otwarty i życzliwy odnosi się do potrzeb innych osób i grup"
- Kierunki polityki oświatowej 2026/2027 – nr 2 – „kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich i prospołecznych" (tu: w zakresie postaw prospołecznych)

Zajęcia z wychowawcą nie mają własnej podstawy programowej. Kody: N26 – podstawa z 2026 r. (Dz.U. 2026 poz. 378), w roku szkolnym 2026/2027 w klasach I i IV; S24 – podstawa z 2017 r. w brzmieniu Dz.U. 2024 poz. 996, w klasach II–III i V–VIII. Edukację zdrowotną w roku szkolnym 2026/2027 w klasach IV–VIII realizuje się według N26 w brzmieniu Dz.U. 2026 poz. 958 (EZ). Wpisz też cel z programu wychowawczo-profilaktycznego swojej szkoły (art. 26 Prawa oświatowego).

Kryteria sukcesu

- Wiem, kiedy jest Dzień Kobiet i skąd się wziął.
- Umiem opowiedzieć o jednej wielkiej Polce.
- Umiem ułożyć wydarzenia w kolejności.
- Moja notatka odpowiada na pytania: kto? kim była? co zrobiła? dlaczego ją pamiętamy?

Notatka biograficzna – do omówienia

Notatka biograficzna to krótki tekst o życiu osoby. Odpowiada na pytania: **kto?** (imię, nazwisko, lata życia), **kim była?** (zawód, zajęcie), **co zrobiła?** (najważniejsze osiągnięcie z datą), **dlaczego ją pamiętamy?** (jedno zdanie własne). Piszemy w czasie przeszłym, zdaniami pełnymi, bez ocen typu „była najlepsza na świecie".

Przykład: *Olga Boznańska (1865–1940) była malarką. Urodziła się w Krakowie, a przez ponad 40 lat malowała w Paryżu. Tworzyła głównie portrety w stonowanych, szarych barwach. Pamiętamy ją, bo jej obrazy pokazują, co czuli malowani ludzie.*

Dzień Kobiet – co warto wiedzieć

Międzynarodowy Dzień Kobiet obchodzimy **8 marca**. Jego historia zaczęła się ponad sto lat temu, gdy kobiety domagały się prawa do głosowania, nauki i godnej pracy. W 1909 r. w Stanach Zjednoczonych obchodzono pierwszy Narodowy Dzień Kobiet (28 lutego). W 1910 r. w Kopenhadze ponad sto delegatek z 17 krajów poparło pomysł święta międzynarodowego, a 19 marca 1911 r. obchodzono je po raz pierwszy w Austrii, Danii, Niemczech i Szwajcarii. Od 1975 r. – Międzynarodowego Roku Kobiet – 8 marca świętuje Organizacja Narodów Zjednoczonych, a w 1977 r. Zgromadzenie Ogólne ONZ zachęciło państwa do obchodów dnia praw kobiet i pokoju.

W Polsce kobiety uzyskały prawa wyborcze **28 listopada 1918 r.** – dekretem o ordynacji wyborczej do Sejmu Ustawodawczego. W wyborach 26 stycznia 1919 r. do Sejmu weszło osiem posłanek.

W 2027 r. 8 marca to poniedziałek. Ferie zimowe we wszystkich województwach kończą się 28 lutego, więc zajęcia można przeprowadzić w samo święto albo w piątek 5 marca.

Rok 2027 – Rokiem Kazimiery Bujwidowej. Sejm przyjął taką uchwałę 18 września 2026 r. Bujwidowa (1867–1932) walczyła o prawo dziewcząt do nauki: w 1896 r. założyła w Krakowie pierwsze na ziemiach polskich gimnazjum żeńskie z maturą.

O co chodzi w tym dniu? Nie o kwiatki „od chłopców dla dziewczynek”, tylko o docenienie kobiet i o równe szanse dla wszystkich. Dlatego w materiale cała klasa razem dziękuje kobietom, które pracują w szkole, i poznaje historie Polek, które zmieniały świat.

Wskazówki dla nauczyciela

Przygotowanie

- Wydrukuj karty pracy (po jednej dla ucznia), teksty dla grup (jeden komplet) i kartę zespołu (po jednej na zespół).
- Termin: poniedziałek 8 marca 2027 r. Ferie we wszystkich województwach kończą się 28 lutego.
- Zespoły tworzymy losowo – mieszane. Zadań nie dzielimy według płci.
- Feminatywy to temat, przy którym uczniowie mogą mieć różne zdania. Celem nie jest narzucenie jednej formy, lecz poznanie faktów: co mówi Rada Języka Polskiego i dlaczego wybór formy należy do mówiących.
- Wiersze Wisławy Szymborskiej są chronione prawem autorskim – w materiale omawiamy je bez cytatów.

Zasady, które chronią uczniów

- **Bez nagród, punktów i rankingów.** Nie wybieramy „najlepszej laurki” ani „najważniejszej Polki”. Doceniamy konkretnym słowem, np. „Twoja grupa znalazła w tekście dowód, a nie tylko opinię – o to chodziło”.
- **Prawo do „pas”.** W każdej rundce można nic nie mówić. Nikt nie musi czytać na głos ani pokazywać swojej pracy.

Cztery historie – do opowiedzenia

Nauczyciel pokazuje kolejno karty z bohaterkami (strony do druku) i opowiada:

- **Maria Skłodowska-Curie** bardzo chciała się uczyć. Kiedyś dziewczyny nie mogły chodzić na uniwersytet – uczyła się więc w tajemnicy, a potem w Paryżu. Odkryła dwa nowe pierwiastki i dostała aż dwie Nagrody Nobla.
- **Maria Konopnicka** pisała wiersze i bajki dla dzieci – na przykład o krasnoludkach i sierotce Marysi.
- **Wanda Rutkiewicz** chodziła po najwyższych górach. Jako pierwsza Polka weszła na Mount Everest – najwyższą górę świata.
- **Olga Boznańska** malowała obrazy – najczęściej portrety ludzi. Jej obrazy można zobaczyć w muzeach.

Pytanie do dzieci: **Co było podobne u tych pań?** (Odpowiedź: miały marzenie i ciężko pracowały, nawet gdy było trudno.)

Zabawa „Kto może być…?"

„Kto może być…?" Nauczyciel mówi nazwę zawodu: lekarz / lekarka, strażak / strażaczka, pielęgniarz / pielęgniarka, pilot / pilotka, kucharz / kucharka, naukowiec / naukowczyni. Dzieci odpowiadają gestem: ręce w górę – „każdy, kto się tego nauczy!". Wniosek: *Zawody nie są męskie ani żeńskie. Każdy może wybrać to, co lubi i czego się nauczy.*

Pytania do rozmowy (z przykładowymi odpowiedziami)

- Kto pracuje w naszej szkole? Co robi? *(gotuje obiady, sprząta, leczy, prowadzi bibliotekę, uczy)*
- Za co możemy podziękować? *(za smaczny obiad, czystą klasę, pomoc, gdy coś boli, ciekawe książki)*

Przebieg zajęć

Czas	Faza	Co robi nauczyciel	Co robią uczniowie
0–5 min	Krąg i rundka	• Zaprasza do kręgu. Przypomina zasady: mówi jedna osoba, można powiedzieć „pas". • Mówi: „8 marca to Dzień Kobiet. Dziś poznamy niezwykłe Polki i razem podziękujemy paniom z naszej szkoły". • Rundka: „Kiedy dorosnę, chciał(a)bym umieć…".	• Kończą zdanie albo mówią „pas".
5–15 min	Cztery historie	• Pokazuje karty z bohaterkami i opowiada (tekst w scenariuszu). Wiesza karty na tablicy.	• Słuchają, zgadują, co przedstawia rysunek na karcie. • Odpowiadają, co było podobne u tych pań.

Notatka biograficzna

Imię ..... Klasa ..... Data .....

Pamiętaj: Notatka odpowiada na pytania: kto? kim była? co zrobiła? dlaczego ją pamiętamy?

1 **Które zdanie najlepiej pasuje do notatki biograficznej?**

A. Ja też kiedyś pojadę w góry.

B. Wanda Rutkiewicz 16 października 1978 r. stanęła na szczycie Mount Everestu.

C. Wanda była super!

D. Góry są wysokie.

2 **Napisz notatkę biograficzną o bohaterce swojej grupy (4–5 zdań).**

- kto (imię, nazwisko, lata życia)
- kim była
- co zrobiła (z datą)
- dlaczego ją pamiętamy

Droga kobiet na uczelnie

W XIX w. w zaborze rosyjskim kobiety nie mogły studiować na uniwersytecie. W Warszawie działał więc tajny **Uniwersytet Latający** – wykłady odbywały się w prywatnych mieszkaniach, za każdym razem gdzie indziej. Uczyła się na nim **Maria Skłodowska**, zanim wyjechała na studia do Paryża. Później jako pierwsza kobieta dostała Nagrodę Nobla, a w 1911 r. – drugą, z chemii.

W Krakowie **Kazimiera Bujwidowa** zorganizowała w 1894 r. akcję listów do władz Uniwersytetu Jagiellońskiego – przyjęto wtedy trzy pierwsze kobiety jako hospitantki (słuchaczki). W 1896 r. założyła w Krakowie pierwsze na ziemiach polskich gimnazjum żeńskie z maturą. Sejm ustanowił rok 2027 Rokiem Kazimiery Bujwidowej.

Feminatywy według Rady Języka Polskiego

Feminatywy to żeńskie nazwy osób, np. *lekarka, posłanka, naukowczyni, gościni*. W listopadzie 2019 r. Rada Języka Polskiego przy Prezydium PAN wydała stanowisko w sprawie żeńskich form nazw zawodów i tytułów. Uznała, że w polszczyźnie potrzebna jest większa symetria nazw męskich i żeńskich. Większość argumentów przeciw takim formom uznała za pozbawioną podstaw. Wybór formy pozostawiła mówiącym. Rada wskazała, że nazwy z przyrostkami -ka i -ini/-yni (np. *doktorka*, *naukowczyni*, *gościni*) lepiej pasują do polskiego systemu niż zmiana samych końcówek (*ta ministra*). Połączenia typu *pani doktor* nadal są powszechne i zrozumiałe.

Pytanie do klasy: **Jak chciałaby być nazywana osoba, do której mówimy?** To najprostsza zasada grzeczności.

Stereotypy płciowe

Stereotyp płciowy to uproszczony sąd o tym, co „pasuje” dziewczynom, a co chłopakom: „dziewczyny nie nadają się do matematyki”, „chłopaki nie płaczą”. Stereotypy szkodzą wszystkim – ograniczają wybory szkół, zawodów, zainteresowań i sposobów okazywania uczuć.

Przebieg zajęć

Czas	Faza	Co robi nauczyciel	Co robią uczniowie
0–4 min	Pytanie na start	• Pyta: „Od kiedy, waszym zdaniem, kobiety w Polsce mogą głosować? Od kiedy mogą studiować?”. Zapisuje strzały na tablicy.	• Podają swoje przypuszczenia (można powiedzieć „pas”).
4–14 min	Rok 1918	• Omawia dekret i pierwsze wybory (tekst w scenariuszu). Rozdaje kartę „Rok 1918”.	• Rozwiązują zadania, porównują wynik z przypuszczeniami z tablicy.
14–23 min	Na uczelnię!	• Dzieli klasę losowo na grupy, rozdaje teksty dla grup (strony do druku). Rozdaje kartę „Na uczelnię!”.	• Czytają teksty i rozwiązują zadania; grupy mówią, co je zaskoczyło.

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Dzień Kobiet – pakiet 3 scenariuszy z kartami pracy i quizem (klasy 1–3, 4–6 i 7–8)

Podgląd pokazał 6 z 49 stron. Pełna wersja: 49 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Dzień Kobiet – scenariusz zajęć „Kobiety, które zmieniły świat", podziękowania dla pań w szkole, quiz i karty pracy, klasy 1–3
- Dzień Kobiet – scenariusz godziny wychowawczej „Wielkie Polki", notatka biograficzna, oś czasu, galeria i quiz, klasy 4–6
- Dzień Kobiet – scenariusz godziny wychowawczej „Równe szanse – skąd się wzięły?", quiz i karty pracy, klasy 7–8

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/dzien-kobiet-pakiet-scenariuszy-klasy-1-8